2012-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının xarici ticarətinin vəziyyəti

Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2012-ci il ərzində 40 ölkə ilə aparılmış ticarət əməliyyatlarının həcmi **450914,6** min ABŞ dolları olmuşdur. Bu müddət ərzində **373482,4** min ABŞ dolları dəyərində mal ixrac, **77432,2** min ABŞ dolları dəyərində mal idxal olunmuş, idxal-ixrac əməliyyatları üzrə müsbət saldo **296050,2** min ABŞ dolları təşkil etmişdir. 2011-ci ilə nisbətən 2012-ci ildə ixrac əməliyyatlarının həcmi 15,8 % (51170,1 min ABŞ dolları) artmış, idxal əməliyyatlarının həcmi 1 % (816,3 min ABŞ dolları) azalmışdır.

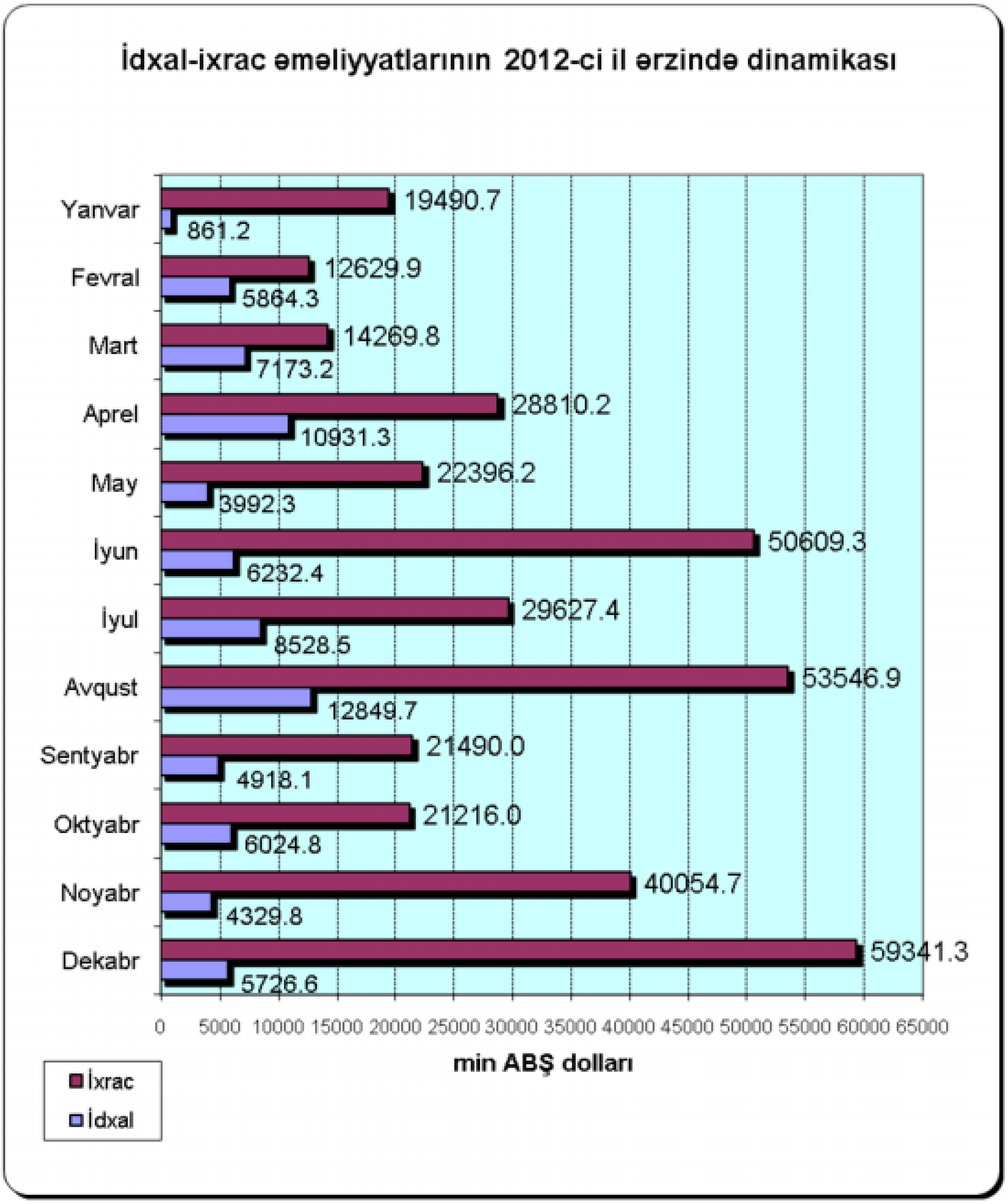

İxrac əməliyyatlarında xüsusi çəkisi böyük olan dövlətlərdən Türkiyə Respublikası, İran İslam Respublikası, Rusiya və digərlərinin adlarını çəkmək olar. Hesabat dövrü ərzində 373482,4 min ABŞ dolları dəyərində mal ixrac olunmuşdur ki, bunun 280622,1 min ABŞ dollarını, yəni ümumi ixracın 75,14 %-ni sənaye məhsulları, 92860,3 min ABŞ dollarını, yəni ümumi ixracın 24,86 %-ni isə kənd təsərrüfatı məhsulları təşkil etmişdir.

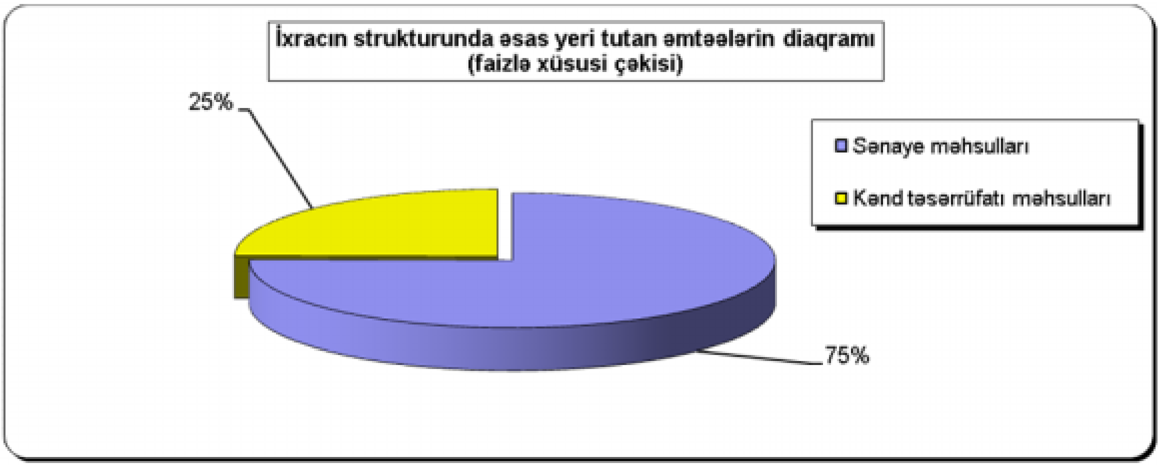

İdxalın strukturunda əsas yeri tutan əmtəələrin miqdarı və dəyəri aşağıdakı kimidir:

	Çəki (min ton)	**Dəyər (min ABŞ dolları)**
1. Sənaye məhsulları-	3935,8	41718,2
2. Nəqliyyat vasitələri və onların hissələri-	3819,3	23329,6
3. Ərzaq məhsulları-	8874,1	7744,1
4. Tikinti materialları-	3372,6	3910,6
5. Digərləri-	313,8	729,7
Cəmi:	**20315,7**	**77432,2**

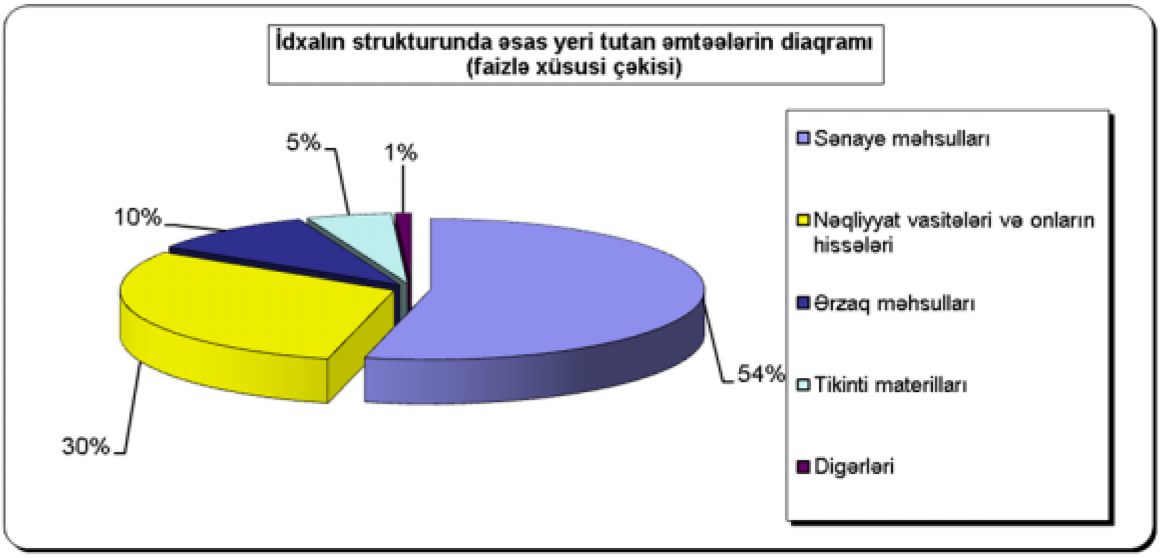

Hesabat dövrü ərzində idxal əməliyyatları aparılan ölkələr aşağıdakı kimi olmuşdur:

S/s	Dövlətin adı	Statistik dəyər (ABŞ dolları)	Ümumi idxala nisbət (faizlə)
1	Türkiyə Respublikası	27072232.03	34.96
2	Almaniya Federativ Respublikası	10696283.59	13.81
3	Amerika Birləşmiş Ştatları	6665969.12	8.61
4	Çin Xalq Respublikası	6404717.33	8.27
5	İran İslam Respublikası	4996360.55	6.45
6	Müxtəlif	4184575.39	5.4
7	Yaponiya	3566824.77	4.61
8	Böyük Britaniya və Şimali İrlandiyanın Birləşmiş Krallığı	3290308.16	4.25
9	Qazaxıstan Respublikası	1605335.00	2.07
10	Braziliya Federativ Respublikası	1447887.56	1.87
11	Koreya Respublikası	1437001.60	1.86
12	Fransa Respublikası	1403801.24	1.81
13	Rusiya Federasiyası	1211010.08	1.56
14	İtaliya Respublikası	873782.26	1.13
15	Ukrayna	720813.90	0.93
16	Belçika Krallığı	382412.46	0.49
17	Niderland Krallığı	253061.55	0.33
18	Anqilya(Britaniya)	208494.95	0.27
19	Meksika Birləşmiş Ştatları	147076.85	0.19
20	Tailand Krallığı	131000.00	0.17
21	Finlandiya Respublikası	108450.66	0.14

22	İspaniya Krallığı	94147.79	0.12
23	Avstriya Respublikası	91121.32	0.12
24	Hindistan Respublikası	78952.19	0.1
25	Gürcüstan Respublikası	60502.08	0.08
26	Slovakiya Respublikası	55950.04	0.07
27	Şri-Lanka Demokratik Sosialist Respublikası	53864.00	0.07
28	Belarus Respublikası	40900.00	0.05
29	Avstraliya İttifaqı	40000.00	0.05
30	Tayvan (Çinin tərkibində)	31944.91	0.04
31	İsveç Krallığı	23939.73	0.03
32	Moldova Respublikası	16681.76	0.02
33	Estoniya Respublikası	10255.87	0.01
34	İsveçrə Konfederasiyası	9182.89	0.01
35	Danimarka Krallığı	5280.07	0.01
36	Kanada	5156.30	0.01
37	Ruminya	3000.00	0.004
38	Polşa Respubliklası	2680.15	0.003
39	Malayziya	805.00	0.001
40	Bolqarıstan Respublikası	333.20	0.0004
41	Cənubi Afrika Respublikası	123.15	0.0002
	Cəmi	**77432219.50**	

Beləliklə, ümumiləşmiş şəkildə ölkələr üzrə idxalın bölgüsü aşağıdakı diaqramda göstərilmişdir:

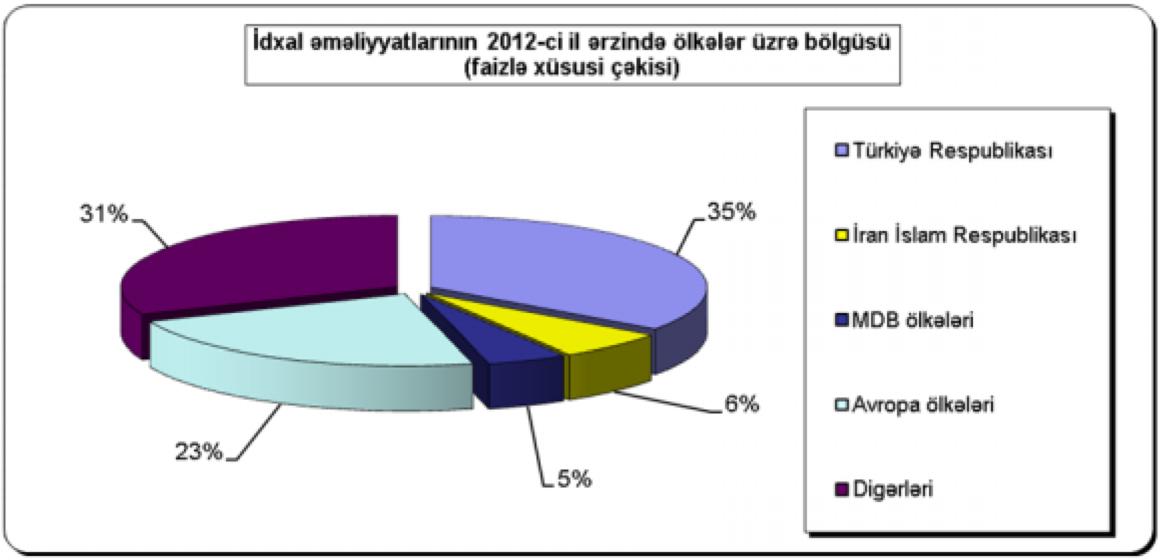

Qeyd etmək lazımdır ki, hesabat dövründə idxal əməliyyatlarında dövlət sektorunun payı 24293,0 min ABŞ dolları, yəni ümumi idxalın 31,37 %-i, özəl sektorun payı 40541,8 min ABŞ dolları, yəni ümumi idxalın 52,36 %-i , fiziki şəxslərin payı isə 12597,4 min ABŞ dolları, yəni ümumi idxalın 16,27 %-i olmuşdur.

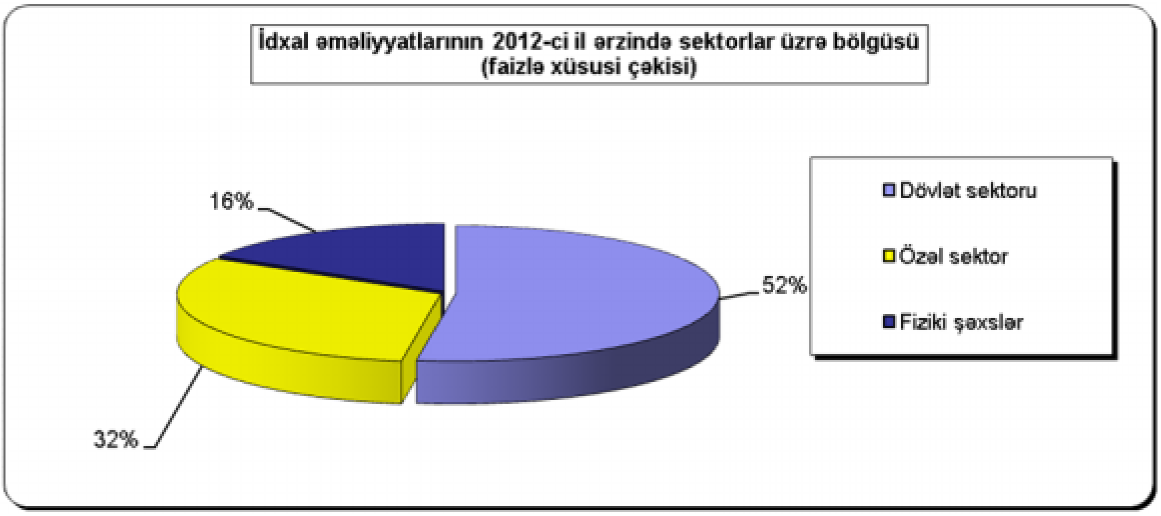

İl ərzində müvəqqəti idxal rejimində muxtar respublikaya 3846,3 min ABŞ dolları dəyərində, 534,6 min ton mal idxal edilmişdir.

2012-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasından Azərbaycan Respublikasının digər bölgələrinə 12415 ədəd nəqliyyat vasitəsi ilə 63387 ton, Azərbaycan Respublikasının digər bölgələrindən Naxçıvan Muxtar Respublikasına 12465 ədəd nəqliyyat vasitəsilə 253363 ton yük daşınmışdır.

İl ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının sərhəd keçid məntəqələrindən giriş istiqaməti üzrə 84614, çıxış istiqaməti üzrə 85498, ölkədaxili daşınma üzrə 37349, cəmi 207461 nəqliyyat vasitəsi keçmişdir. Gömrük sərhəddini keçən nəqliyyat vasitələrinin bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

Nəqliyyat vasitəsinin növü	Olkədən cixiş	Ölkədaxili daşınma	Ölkəyə giriş	Tranzit çıxış	Tranzit giriş	Cəmi
Avtobus	1550	1462	1556	13	13	4594
Dartıcı	2343	21338	2452	96	95	26324
Qoşqu	4	23	1			28
Minik avtomobili	77355	14041	78032	2975	2974	175377
Motosiklet				2	2	4
Yük avtomobili	111	485	208	12	12	828
Təyyarə	153		153			306
Cəmi	**81516**	**37349**	**82402**	**3098**	**3096**	**207461**